

Koeru

Kaja

Nr. 223 kevadkuu 2010

LÜHIDALT

Loeme ajalehti ja ajakirju

Nüüdseks on juba mitu aega meie vallas ainult üks postkontor. Ervita ja Vao jaoskonnad on likvideeritud. Koeru postkontorist sai Koeru Kaja teda mida ja kui palju meie rahvas ajakirjandust tellib ja loeb.

Nn edetabelit juhüb Järva Tetaja 204 tellijaga. Postimeest tellib 115 peret, Öhtulehte 103, Maalehte 98, Eesti Päevalehte 48, Eesti Ekspressi 23 ja Telelehte 30.

Ajakirjade edetabel: Kodukiri 39, Naisteleht 34, Eesti Naine 33, Kroonika 28, Tervis Pluss 22 ning Pere ja Kodu 21.

Koeru Kaja läheb iga kuu ca 500 eksemplari. Suvel rohkem ja talvel vähem.

Meediamull 2010

Järva maakondlikul ajakirjandusalasel võistumängul ja teadmiste proovil Meediamull on Koeru õppurid seni edukalt esinenud. Abiturientide võistlusel saavutati kolmas koht. Meid esindasid Erik Perlin, Mari-Liis Pihlak, Mai-Liis Sopp, Deivi Teppan ja Liisi Sakkool. 11 klasside jõuproovil Türiil saavutati teine koht. II kohta aitasid saavutada Gerli Ööpik, Triinu Sakkool, Pavel Timerhanov, Märt Mõlter ja Sten Aan. Kolmas, so 10. klasside voor toimub märtsis Koerus.

Koeru muuseumis

Koeru valla muuseumi varasid on täiendanud tallinnanna **Liivi Mürk**. Oma rikkalikust õmblusmasinate kollektsioonist loovutas ta paar masinat Koeru valla muuseumile. Aitäh!

Aitäh Helvele

Vao külas tegutseb võimlemisring proua Helve Kukk'e juhendamisel. Võimlemine toimub üks kord nädalas. Programm on juhendajal läbi mõeldud ja meie tervisele on see väga vajalik.

Võimlejad

Aitäh Mallele

Tore, et meil Vao külas on oma raamatukogu. Meeldiv on siseneda ruumidesse, kus ootab soe tuba ja lahke perenaine. Malle Kopti on alati abivalmis sobiva kirjanduse leidmisel, arvuti kasutamisel, ajakirjade soovitamisel. Toad on tihti inimesi täis. Lahtiolekuajad sobivad kõigile. Keegi ei lahku tühjade kätega. Palju käib naaberkülade elanikke kirjandust otsimas. Isegi koeru inimesed leiavad tee meile.

Kuna oleme vaesed, siis ainuke koht on raamatukogu, et olla kursis uudiskirjanduse ja ajalehtede uudistega. Arvutiit kasutavad nii lapsed kui täiskasvanud.

Jõudu ja jaksu Mallele meie teenindamisel.

Lugejate nimel **Endla Allingu**

Politsei

Kohe on saabumas kevad ja viimane aeg on teha väike ülevaade kuritegevusest Koeru vallas möödunud 2009. aastal. Ajavahehikul 01.01.2009 kuni 31.12.2009 registreeriti Koeru vallas 28 kuritegu, millest tänase seisuga on politsei suutnud avastada 19.

Möödunud aastal pandi Koeru valla territooriumil toime kaheksa kehalist väärkohtlemist, üks lapse ülalpidamise kohustuse rikkumine, 10 vargust, üks asja rikkumine või hävitamine, kaks omavolilist sissetungi, üks karistuse kandmisest kõrvalehoidumine, neli mootorsõiduki juhtimist joobeseisundis.

Kahjuks peab tõdema, et möödunud aastal toimus Koeru vallas ka üks röövimine. Lisaks kuritegudele registreeriti ka hulgaliselt väärtegevusi. Nagu näha on endiselt kuritegude üldarvust suur osa varavastastel kuritegudel ja kehalisel väärkohtlemisel.

Siinkohal kasutan võimalust ja palun olla ettevaatlik viimasel ajal levinud petuskeemide eest. Eri-list tähelepanelikud peaksid olema vanurid ja igal võimalikul juhul küsida abi või nõu politseilt. Lääne Prefektuuri haldusalal on viimastel nädalatel levinud skeem, kus firmade

töötajate poole pöördub võõras isik, kes esitab neile lunapaki eest tasumata arve ja nõuab tasu. Lääne Prefektuuri haldusalal on olnud juhuseid, kus töötaja ei kontrolli arve esitajat ja tasutakse kergemeelselt arve.

Kahjuks peab tõdema, et sarnaseid juhtumid leidsid aset ka Koeru vallas. Minul olevatel andmetel käis võõras meesterahvas 22. veebruaril Koeru alevikus neljas kohas ja kahjuks ühes kohas petuskeem ka õnnestus.

Siinkohal palun veelkord olla võimalikult ettevaatlik ja kindlasti kontrollida, kes on arve esitaja, mis alusel tasu nõutakse ning kas väidetav postisaadetis tõepoolest ka tellitud on. Iga väiksema kahtluse korral jätta arve tasumata ja teavitada juhtunust ka politseid 110, võimalusel mind (517 8589).

Elu on näidanud, et üheks riskirühmaks on vanurid. Soovitan kõigil oma vanuritest sugulastega vestelda ja sellest probleemist rääkida.

Mati Seire

ülemkonstaabel piirkonnapolitseinik.

Korrakaitsebüroo Paide politseijaoskond

Lääne Prefektuur

517 8589; mati.seire@politsei.ee

Päästekeskus

Lääne-Eesti Päästkeskuse teadeEelmisel aastal Lääne-Eesti Päästkeskuse hallatavas kuues maakonnas kontrollitud majapidamistes oli enamuses suitsuandur olemas. Põhiliseks probleemiks oli anduri vale paigaldus.

Alates 1. juulist 2009, mil suitsuandur muutus kodudes kohustuslikuks, kontrollisid Lääne-Eesti Päästkeskuse töötajad spetsiaalselt suitsuanduri olemasolu 648 korral. Põhiliseks probleemiks oli andurite vale paigaldus - päästetöötajad juhtisid elanike tähelepanu valesti paigaldatud andurile kokku 118 korral.

Enamlevinud oli vale asukohavalik, näiteks suitsuandur oli paigaldatud seinale. Aga oli ka "leidlikumaid" lahendusi. Nii oli ühes maja-

pidamises paigaldatud suitsuandur koos karbiga seinale naela otsa.

Teisel juhul aga oli andur riputatud õmblusniidiga laevalgusti külge. Suitsuandur tuleb paigaldada ikkagi lakke, kus ta on kõige efektiivsem.

Suitsuanduri hilisem korrasolek, kontroll ja patareide vahetamine on samuti inimeste endi kohustus.

Suitsuandurite kontrollimist jätkatakse ka sel aastal, kontrollist teatatakse reeglina vähemalt kaks nädalat ette. Järvamaal kontrolliti 143 majapidamist. Siin oli andur valesti paigaldatud 18, andur puudus 7 juhul. Viktor Saaremetspressiesindaja Lääne-Eesti Päästkeskus 518 6942

ja finaalis tuli vastu võtta kaotus Kuldkaru maadlejal Timur Alikhanovilt.

● Järvamaa meistriks lauamängude mitmevõistluses krooniti Urmas Virves. II koha saavutas Mati Suun.

● Koerulased Tartu maratonil: Ott Talvik 769, Raivo Tatrik 1066, Aivar Lagenõmm 1346, Peep Raudsepp 1954, Andres Laaniste 2180, Siret Pärtel 3374 ja Ülo Jammer 4313. Siret ütles, et Ülo oli nendest pärast lõpetamist kõige rõõmsam olnud.

Tublid kõik!

SPORT

● 30. jaanuaril toimusid Viljandi spordihooones Eesti meistrivõistlused vabamaadluses täiskasvanutele. Toomas Tammik saavutas võistlustel II koha kehakaalus -84kg.

Tema kaalukategoorias võistles 15 sportlast. Eelringis võitis Toomas Sergei Rumjantsevit (SK Tapa), 1/4 finaalis võitis Sergei Zaitsevit (Kohtla-Järve Kuldkaru), 1/2 finaalis võitis oma klubi maadlejat Sven Troppi (JMM)

Veebruarikuu volikogu istung ...

.... toimus 25. veebruaril vallamajas.

● **Volikogu uus liige.** Valimisliidu Koduvald liikmed on tegusad ja liikuvad. Nende kolmandaks meheks volikogus osutus sügisel valituks Lauri Bobrovski. Kuna Lauri õpib kaugel, siis järgmiseks meheks sai Janek Kupper. Nüüd on ka tema kaugele läinud. Järgmine olu Marek Piiraja. Aga tema on ka kaugel ja ta otsustas oma osalemise volikogus peatada. Järg jõudis **Anneli Eesmaani**.

Anneli Eesmaa on Koeru keskkooli õpetaja ja direktori asetäitja õppe- kasvatustöö alal. Edu volikogu töös!

● **Vastavalt volikogu tööplaanile, kuulati Koeru lasteaia juhataja Heli Laaneoksa esinemist lasteaia tööd, ettevõtmistest ja muredest-rõõmudest.**

Hetkel on Koeru lasteaia „Päikeseratas” 111 last. Neist läheb sügisel kooli 21. Aasta päras on kooliminejad 30. Vaatamata mõne aasta tagastele juurdeehitustele, on lasteaia järele ruumipuudus. Järjekorras on palju kohataotlejaid. Meie lasteaeda käib lapsi Koerust, Karedalt, Paidest ja isegi Tallinnast. Lasteaia õpetajatel on ette näidata nõutavad kvalifikatsiooni teadmised. Viiel õpetajal on kõrgharidus ja kuuel kesk-eriharidus.

Koos suure olümpiaga peeti lasteaia oma olümpiamängud, tegutses tarkade klubi, on tublid meistrimehed. Jalutama minnes pannakse selga turvavestid.

Koeru lasteaed ootab uut juurdeehitust. Projekt on olemas.

● Koeru lasteaia teeninduspiirkonna kehtestamine. Teeninduspiirkonnaks määrati Koeru valla haldusterritoorium, et valla territooriumil elavatele (1,5-7aastastele) lastele oleks tagatud alushariduse omandamine.

● Koeru lasteaia arengukava kinnitamine. Täna ajal on arengukava ettevõtte kogu tegevuse alus ja juhtija. Arengukava tekst on koostatud, kuid istung pidas vajalikuks mõningaid muudatusi. Otsustamine läkitati teisele lugemisele.

● Kinnitati volikogu spordikomisjoni põhimäärus.

● Kinnitati kultuurikomisjoni põhimäärus.

● **Valla 2010.a. eelarve võeti vastu.** Tööd eelarvega alustati juba sügiskuudel. Nüüdseks on tehtud mitmed nn „kärperingid”. Esimese ülevaatamisega saavutati kokkuhoidu 700 tuh krooni, teise ringiga lisandus miinuseid 900 tuh kr. Laekumised aina vähenevad, kinnitas pearaamatupidaja Krista Lindermann. Rasked ajad jätkuvad. Eelarvekomisjoni esimees Rünno Lass tegi ettepaneku eelarve vastu võtta. Nõnda ka toimiti.

● **Vallavanemale esindustasu maksmise lõpetamine.** Tulenevalt volikogu liikmete ettepanekust, muuta tasustamine läbipaistvaks ja volikogu esimehe Himot Pöldveri ettepanekul, Koeru vallavolikogu otsustas lõpetada vallavanemale esindustasu maksmine. Vallavanema uueks palgaastmeks määrati 24 ja ametipalgaks 21420.00 kr kuus.

● Vallavanema puhkuse määramine.

● Komisjoni moodustamine naabervaldadega läbirääkimisteks. Jätkub haldusterritooriaalse korralduse muutmise eelduste, naabervallakodanike ja -vallajuhtide arvamuste välja selgitamine. Selleks kutsuti ellu järjekordne komisjon. Ühinemine tuleb varem või hiljem. Rahvaarv väheneb, õpilasi jääb vähemaks, toimub nn tühjaksjooksmine. Lõpuks jääb eksisteerima vald ainult vallavalitsuse eksisteerimiseks. Ühinemisteema on pikk ja igavene

oma miinuste ja plussidega.

Meid esindavad nendel kohtumistel Himot Pöldver, Jaanus Murakas, Allan Praats, Mati Seire, Aldo Tamm ja Andres Teppan.

● **Vallavalitsuse struktuur.** Vallavalitsuse liikmete arvukus on kinnitatud neli: vallavanem Aldo Tamm ja neli liiget Daago Rubli, Urmas Jalakas ja Tauno Heil. Suveks loodab vallavanem ametisse rakendada asevallavanema. Tema oleks siis vallavalitsuse viies liige.

● **Õppekulu.** Volikogu määras lasteaia lastevanemate poolt kaetavaks õppevahendite maksuks 125 kr kuus.

● **JPIK rahataotlus.** Järvamaa Puutega Inimeste Koda on taotlenud vallalt 2000 kr toetust. Volikogu läkitas otsustamise sotsiaalkomisjonile.

● **Vao lapsevanemad on 26. jaanuaril läkitanud vallavalitsusele emotsionaalse 23 allkirjaga kirja.** Nüüdseks on lasteaia hoolekogu läkitanud oma nn vastukirja. Parima mõtte ütles istungil Vao külavanem Väino Liiva: „Kui temaga oleks enne räägitud ja kirja näidatud, siis sellist kirja ei oleks sündinud ega läkitatud”.

Probleemide lahendamiseks on ametis lasteaia juhataja, vallavalitsus, lasteaia hoolekogu, volikogu ja selle sotsiaalkomisjon. Kõik valitud ja usaldatud inimesed. Konflikt tuleb lahendada ja leida koostöövalmidus.

● Keskkooli õpetajad on oma kirjas vallavalitsusele kurtanud vana maja soojapidamatust. Külmal ajal oli ka koolimaja külm. Vallavalitsus seab koolihoone renoveerimise-soojustamise investeeringute järjekorda. Töö võetakse ette siis, kui rahakott selleks võimu annab.

● Järgmine vallavolikogu istung toimub 25. märtsil kell 16 vallamajas.

Koeru Kaja

Koeru Projekt alustas aastat

Alates käesoleva aasta algusest on komisjonil muutunud koosseis % endistest liikmetest jätkavad Jaanus Murakas, Tauno Heil ja Annika Aava, uued liikmed on Aldo Tamm ja Ülle Kluust. Komisjon pidas istungi 9.veebruaril. Koosoleku alguses tutvustas komisjoni esimees Annika Aava taotluste rahastamise põhimõteteid ja projektide esitamise seniseid tähtaegu. Komisjon leidis, et projektide esitamise tähtajad jäävad samaks, mis on juba välja kujunenud: 5 veebruar, 5 juuni, 5 september ja 5 detsember.

Käesoleva aasta valla eelarves on Koeru Projekt taotluste rahastamiseks vahendeid

1. Raamatu “Mälestuskilde Vao mõisast, asundusest ja külast” trükkimine
2. Kohtumine lastekirjanikuga
3. Loodusõppeprogramm “Jälgede salakiri”
4. Koeru valla MV jääaluses kalapüügis
5. Kohtumine kirjanikuga
6. ”Teeme ära” talgupäev Koeru noortele
7. Lugesisaasta tähistamine koolis
8. Taliolümpiamängud Koeru keskkoolis
9. Omaloominguliste tantsude võistlus

kokku 40 000 krooni. Esimeseks taotluste vooruks laekus üheksa taotlust, taotletav rahasumma kokku oli 12 000 krooni.

Komisjon on seisukohal, et eelkõige saavad rahastust lastele ja noortele suunatud tegevused ja ettevõtmised. Täiskasvanutele vabaaja veetmise võimaluste pakkumist rahastatakse vahendite ülejäägi korral.

Komisjon arutas läbi esitatud projektid ja otsustas teha ettepaneku Koeru Vallavalitsusele rahastada I etapis esitatud projekte kogusummas 9800 krooni.

Annika Aava

Koeru Projekt komisjoni esimees

MTÜ Vao külaselts	3000
Koeru raamatukogu	1000
Koeru lasteaed	1200
Jüri Rajapu	
Reet Aule	1000
Kirsika Ilmjärv	800
Kirsika Ilmjärv	500
Kirsika Ilmjärv	1700
Kirsika Ilmjärv	600

Vallavanema puhkused

Koeru vallavolikogu otsustas lubada vallavanem Aldo Tamm 2010.a. puhkusele ajavahemikul 12. juuli kuni 21. juuli, 26. juuli kuni 8. august, 30. august kuni 5. september ja 9.november kuni 15. november.

Toetused

Koeru valla eelarvest makstavate sotsiaal-toetuste taotlemise, määramise ning maksmisel on kehtestatud uus kord. Eesmärk on toetada teatud sihtgruppide isikut või perekonda toimetulemiseks, kompenseerida ravi- või sotsiaalteenuse kulusid. Toetust saab Rahvastikutregistri andmetel Koeru vallas elav füüsiline isik.

Kindlaks määratud toetused on esimesse klassi astuja toetus (avaldus 20. septembriks) ja sünnitoetus. Sünnitoetust makstakse, kui mõlemad vanemad on olnud vähemalt kuus kuud Koeru valla elanike registris. Esimene toetuse osa makstakse pärast lapse sünni registreerimist ja teine osa lapse ühe aastaseks saamisel.

Matusetoetust makstakse ainult erandkorras ja sadagi üpris tagasihoidlik summa.

Toetus eakatele võib olla meene juubeli puhul, pensionäridele jõulupidu, sõitmine maakonna eakate jõulupeole ja eakate kokkutulekule.

Ühekordset toetust võib avalduse alusel taotleda ajutistest majandusraskustest üles-aamiseks.

Otsustamine toimub volikogu sotsiaalkomisjonis taotleja osavõtul.

Kontrolli toetuse määramise üle teeb vallavalitsus, vallavanem ja revisjonikomisjon.

Koeru Kaja

Vaimuvalgus 35

✦ Koeru raamatuklubi Vaimuvalgus pidas veebruaris 35. sünnipäeva.

✦ Koeru raamatuklubi Vaimuvalgus pidas veebruaris 35. sünnipäeva.

✦ Raamatuklubi Vaimuvalgus loodi 6. veebruaril 1975.a, mil raamatukogusse tuli kokku 21 kirjandushuvilist.

✦ Juhatusse valiti Linda Heinsoo (esinaine), Viivi Kallasaru ja Jaan Kiipus. Asutajaliikmetest on senini klubis Ruth Mandri, Juta Rundu, Malle Tomingas, Ilmi Arula, Helgi Laimets, Salme Kask, Vilme Aan, Elsi Jõgiste ja Evi Sein. Korraldati raamatuarutelusid, kirjandusõhtuid, vahetati lugemiselamusi jpm.

✦ Mitmekümne suve jooksul on läbi sõidetud kogu Eesti kirjandus- ja ajaloolised paigad

✦ Meil on külas käinud rohkem kui poolsada kirjameest (Jaan Kross, Ellen Niit, Enn Nõu, Hando Runnel jpt).

✦ Kui Vaimuvalgus sai 20aastaseks, kirjutas Linda Heinsoo Koeru Kajas: „Mööduka sagedusega klubiõhtud on rahvast kõitnud ja pole lasknud huvil langeda.

Kindlasti on üheks „süüdlaseks“ klubi juht

Herbert Last. Tema asjalikkus, toimekus ja põhjalikkus innustavad rahvast kaasa lööma.“

✦ Koeru vaimuelu ja tuntu muutusid hoopis teiseks, kui Rootsis hakkas külas käima luuletaja Kalju Lepik. Ta pühendas igal koduskäigul ühe päeva Vaimuvalgusele ja Koeru inimestele.

✦ 35 tegevusaasta aruanded, kirjeldused, jäädvustused, illustatsioonid, fotomeenutused, ajaleheväljalõiked olid juubelinäitusel kõigile meenutada ja lugeda.

✦ Hetkel on Vaimuvalgusel 30 liiget. Asutajaliikmeid osaleb siiani agaralt üheksa raamatuhuvilist.

Väljõtteid kroonikast valis **Herbert Last**

Lugemisaasta

Lugemisaasta toimub esimest korda ja üle kogu Eesti. Varem on tähistatud raamatuaastat 1935, 1975 ja 2000.a. Kõigil neil korradel on tähistatud esimese eesti keelse trükise ilmumise aastapäeva. Lugemisaastat korraldab kultuuriministeeriumi algatusel kokku kutsutud töörihm, kuhu kuulub inimesi kõigist kirjanduse ja lugemisega seotud asutustest. Eesmärk on tuletada meelde, et lugemine on nauding, mis annab teadmisi ja elamusi. Raamatuaasta tuletab meelde, et loeksime rohkem. Üleskutse esitati küladele, koolidele, asutustele, raamatukogudele, kultuurimajadele jt. – tehke vahvaid ettevõtmisi. Seekord on rõhk lugemisel, mitte raamatul kui sellisel. Hea ilukirjandus võib sisaldada lugeja jaoks uusi teadmisi, mõtete väljendamise selgust, õpetab elu ja maailma üle järele mõtlema, juhatab uutele (loodetavasti parematele) radadele.

Koeru raamatukogu juures asuv raamatuklubi Vaimuvalgus on 30. liikmeline. Koostöös kultuurimajaga korraldame 27. veebruaril 35. aastapäeva piduliku tähistamise. Önnitleme

kõiki asutajaid, liikmeid ja eestvedajaid. Märtsis on Eda Kupp plaaninud osa võtta Koeru näitemängupäevast ja laste näitemänguklippide vahele leida ettelugemiseks sobivad tekstid. Lastel on huvi olnud ettelugemiste, meisterdamiste ja joonistamiskonkurside ning raamatutundide vastu. Jätkame traditsioonilist lugejaelamuse tutvustamist kaaslastele, raamatute tutvustamist, ootame huviga Herbert Lasti ettekandeid. Lugemisaasta teemadel korraldame augustis Sikka talus II suvepäevad. Seal loeme raamatust ette tekste ja kes on sellest huvitatud peale raamatuklubi liikmete – kõik on oodatud. Kui leiame võimaluse, siis läheme ekskursionile kirjandusloolistesse paikadesse. Oktoobris raamatukogukool koostöös kultuurimajaga saab tehtud kirjandusõhtu eeskava ja kohtume kirjanikuga. See on pidulik lugemisaasta lõpetamine kultuurimaja saalis kogu vallarahvale. Lugemine teeb vaimsed väärtused kõigile kättesaadavaks.

Ly Vihtol

Koeru raamatukogu juhataja

Pakume abi puurkaevude rajamisel

Riverside OÜ pakub puurkaevude puurimise teenust kasutades BAUER'i ja KLEMM'i puurmehhanisme, mis võimaldab meil teostada tööd oluliselt kiiremalt ja väiksemate kuludega tellija jaoks.

Puurkaevude kõrge kvaliteedi ja töö kiiruse tagamiseks kasutab OÜ Riverside Euroopas väljatöötatud puurimise tehnikat ja tehnoloogiat. Igasse projekti suhtume paindlikult ja individuaalselt, tehes põhjalikku eeltööd ja hankides teavet puuritava pinnase kohta. Meie poolt kasutatav tehnika võimaldab meil töid teostada kitsastes tingimustes.

Eesmärgiga mitte rikkuda põhjavee kvaliteeti ja tagada kaevu pikk iga kasutame puurkaevu manteldamiseks plastiktõru. Puurkaevud manteldame üldjuhul plasttorudega ja puurkaevu töötavas osas kasutame filtertoru, mis tagab

edaspidise mugavama puurkaevu kasutuse ja vajadusel puhastamise. Rasketes geoloogilistes tingimustes, kus kivimid on pudedad ja varisevad kasutame topelt puurpeatehnoloogiat.

Tellijaja soovil paigaldame puurkaevu pumba ja rajame pumplahoone. Vajadusel paigaldame hüdrofoori ja automaatikaseadmed (sagedusmuunduri), rajame pumbamaja, teeme vajalikud elektri- ja automaatikatööd, ehitame torustiku tarbijateni.

Aitame tellijaid dokumentide vormistamisel – projekteerimistingimuste, kooskõlastuste ja lubade hankimisel, koostame projekti, puurkaevu passi ja arvestuskaardid.

Lisainformatsioon telefonil 5349 5478 või e-posti aadressil meelis.tomberg@riverside.ee

Meelis Tomberg
projektijuht

SPORT

● Eesti klubide karikavõistlustel võitis Tarmo Saar kõrgushüppes esikoha (2.09). Eesti talvistel meistrivõistlusel jäi Tarmo saagiks seekord 5.koht (2.05).

● TV 10-olümpiastarti sarja 1.etapil Tartus jõudis Johanna Ilves noorema grupi 60 m jooksus finaali ja saavutas seal tihedas konkurentsis hinnatava 6.koha (8,97). Koeru KK võistkond on väikeste koolide grupis peale esimest etappi kolmandal kohal.

● Marle Ruotsalainen võitis Järvamaa lahtistel ujumise meistrivõistlustel esikoha 50 m rinnuli (39,50), teise koha 100 m vabalt (1.09,20) ja kolmanda koha 50 m liblikujumises (36,01).

● Järvamaa koolide 6.-9.klasside karikavõistlustel saalijalgpallis saavutasid Koeru poisid 2.koha. Võistkonnas mängisid Jarmo Jürgen, Kaspar Kruusalu, Rannar Remmelgas, Silver Kruusalu, Ken Karu ja Matis Jürgen.

Pensionäri maksuvaba tulu on ka sel aastal maksimaalselt 5250 krooni kuus

Tulumaksuseaduse kohaselt on riikliku pensioni maksuvaba tulu 36 000 krooni aastas ehk 3 000 krooni kuus.

Järelikult see osa pensionist, mis ületab 3 000 krooni kuus, kuulub tulumaksustamisele. Samal ajal on nii töötaval kui ka mittetöötaval pensionäril õigus lisaks ka üldisele maksuvabale tulule, mis on 27 000 krooni aastas ehk 2250 krooni kuus.

Seega pensionär võib saada maksuvabalt kokku kuni 5250 krooni kuus.

Üldise maksuvaba tulu (2250 kr) arvesse võtmiseks peab mittetöötav pensionär esitama avalduse elukohajärgsele pensioniametile. Avalduses (blankett on saadaval ka www.ensib.ee) peab kindlasti olema märgitud avaldaja nimi, isikukood, elukoht ja kuu ning aasta, millest alates soovitakse maksuvaba tulu arvestamist. Allkirjastatud avalduse võib saata posti teel või ise pensioniametisse kohale viia.

NB! Kui mittetöötav pensionär on avalduse pensioniametile juba korra esitanud, siis iga pensionitõusu järel või uue aasta saabudes uut avaldust esitada ei ole vaja.

Töötav pensionär peab valima, kas ta soovib lubatud tulumaksuvaba osa arvestamist töötasult või pensionist ja esitama avalduse vastavalt tööandjale või pensioniametile. Mõlemas kohas seda teha ei saa.

Näiteks:

a) kui töötav pensionär on esitanud avalduse tulumaksu vabastamise kohta tööandjale, siis üldist tulumaksuvaba tulu (2250 kr) arvestabki palga maksimisel tööandja. Kui samal ajal tema pensioni suurus on näiteks 4500 krooni, siis 3000 krooni sellest on maksuvaba ja 1500 kroonilt peetakse kinni tulumaksu 21%;

b) kui töötav pensionär esitab kõnealuse avalduse pensioniametile, siis on tulumaksuvaba kuni 5250-kroonine pension ning tulumaks peetakse kinni tööandja juures kogu töötasult.

Elve Tonts,

Sotsiaalkindlustusameti avalike suhete juht. 6408 123, 53 420 280.

elve.tonts@ensib.ee

Joosep Kustase p. Selter

Selline mälestustahvel asub Koeru Maarja Magdaleena kiriku seinal. Tänu sellele, et nõukogude okupatsiooni ajal oli tahvel peidetud lubjakorra alla, õnnestus see alal hoida Eesti taasiseseisvumiseni.

Nime järgi oli kohe selge, et see on paigaldatud Joosep Kustase p. Selteri vanemale vennale. Joosep hukkus Vabadussõjas ning on maetud Koeru kalmistule oma isa kõrvale. Mõlemad vennad olid sündinud Ramma külas Sepa talus. Johannese kohta oli teada, et ta oli elukutselt kooliõpetaja ning üheks töökohaks enne esimest maailmasõda 1913. aastal oli Metsla ministeeriumikool.

Kuidas Johannes sattus Siberisse ja millistel asjaoludel seal hukkus, ei teadnud keegi rääkida.

Allakirjutanu asus seda uurima Tallinnas Eesti Riiklikus Arhiivis ning see osutus edukaks. Leidus kaks toimikut, mille materjalist selgus paljugi huvitavat.

Johannes Selter siirdus 1914. aastal töö otsingul Siberisse ja pärast Eesti iseseisvumist kirjutas avalduse Eestisse tagasipöördumise loa saamiseks. Esimesel avaldusel puudusid maksumargid ja 20.08.1920 tuli teha uus paber. Kolmas kord saatis dokumendid Selter „Eesti Vabariigi Esitusele Venemaal” 28.02.1921.

Eesti Siseministeerium pöördus avalduse alusel Veinjärve vallavalitsuse poole kirjaga, mille sisu oli järgmine:

„Selter Johannes Kustase p. soovib Rahu- lepingu põhjal Eesti Vabariigi kodakondsust opteerida ja palub luba sissesõiduks Eestisse. Adminstratiiviasjade Peavalitsus kohustab Teid viibimata saata kõik käepärast olevad teaded nimetatud isiku ja tema perekonna kohta, nimelt: kus sündinud, kus hingekirjas, vanadus, varanduslik seisukord, mis ametit peab, millal ja mis põhjusel omal ajal Eestist lahkus, mis rahvusest jne. ja ka on tema Eestisse tulek soovitav.”

Kõik need andmed on tegelikult kirjas ankeedil (23 küsimust), mille täitis ja esitas Johannes ise, kuid ikkagi nõuti veel vallavalitsuselt. Ühelt poolt tänu sellisele bürokraatiale saime nüüd rohkem infot Johannese elu kohta, teiselt poolt asjaajamise venimine (kirjavahetus Koeru-Tallinn-Moskva-Barnaal liinil) sai saatuslikuks Johannesele.

Vahemärkusena olgu öeldud, et mitmete teiste optantide puhul oli aluseks ainult ankeet! Barnaulis oli aga selline asutus: „Demokraatiline Wabariik Eesti. Eesti Rahvusline Nõukogu Siberis. Esitaja Barnaulis ja rajoonis.”

Kõigist neist dokumentidest koorub välja Johannese lühike elulugu.

Johannes Gustav Selter sündis 6. juunil 1886, õppis kaks aastat Rakvere Linnakoolis,

kus sai kooliõpetaja elukutse.

Võhmuta Vallavalitsuse tõendist 2.04.1921.a. loeme lisaks:

„Tõendab, et Johannes Selter oli siin vallas Karinu algkooli /külakooli/ peal kooliõpetajaks 1905 – 1915. aastani. Selter täitis oma kohustusi kooliõpetaja ametis eeskujulikult, oli aus ja korralik kodanik. Johannes asus 1917.a. oktoobris Venemaale elama teenistuse mõttes” Sama tõendab ka Veinjärve vallavalitsus 24.11.1920:

„Vallas on tema isal, kes nüüd surnud ostad talukoht, kelle otsekohene pärija tema on. Eestist lahkus tema, Selter 1917.a. teenistuse olude tõttu. Eestis elamise puhul tunti teda kui ausat ja erapooletut isikut, ilma ennast poliitika asjadesse ei seganud, sellepärast oleks tema tagasitulek Eestisse soovitav”

Veel teine kiri Veinjärve vallavalitsuse poolt 26.03.21:

„Johannes Selter, kes praegu Siberis elustseb, on pärit Veinjärve vallast, kust tema sakslaste sissetungimise puhul ära läks. Vallavalitsusel on nimetatud Selter isiklikult tuntud ja tema Eestisse tuleku kohta takistus ette ei tule. Olgu juurde lisatud, et üks vend temal Eesti Vabaduse surma sai ja emal on talukoht, kus tööjõu puudus valitseb.”

Täiendavaid andmeid Johannese kohta leidub ka järgmises dokumendis:

„Tõendus: Kapu vallas asuv Vabatahtlik Tuletõrjajate Selts tõendab seega, et Johannes Kustase p. Selter s.6.06.1886, tubli seltskonnategelane on. Tema kutsus nimetatud seltsi ellu, tema korraldusel sai tulekustutuse prits ostad jne. Ka pasunakoori seadis ta jalule.

Selter lahkus meilt 1915.a. Siberisse Estonia asundusse kõster kooliõpetajaks, käis suveti kodus ja töötas seltsides. 1917. aastal suvel sõitis ta oma koha peale tagasi ja sest saati oli igasugune läbikäimine katkestud, kuna nüüd teade tuli, et ta elab ja kohe koju tuleks, kui tema kohta soovi avaldatakse ja Eesti

kodkondsusse vastu saaks võetud.

Nimetatud Selter on meil väga tuntud ja eelpool nimetatud Seltsi elus väga tarviline.

Oma vaadete poolest oli ta isamaalane ja Eesti rahva ja kosumise ja arenemise armastaja, mida ta sõnades ja tegudes jõudu mööda üles näitas. Tema vend Joosep teenis leitnandina kodumaa kaitsesõjas 1919 aastal oma elu isamaa eest jättes.

29. märtsil 1921

Pikevere Vabatahtlike Tuletõrjajate Seltsi liikmed.”

J ä r g n e s i d Vallavalitsuses kinnitatud allkirjad:

Jüri Tamm, Al. Watsel, August Weingarten, J. Steiberg, A. Neppis, L. Watsel, K. Neibaum, Ed. Nüberg, Joh. Lauring, Rudolf Jürgen.

Lisatud olid koopia

sünnitunnistusest ja passist. Pass oli välja antud 2.06.1914, seega Siberisse tööle asumisele õigeks aastaks tuleb lugeda 1914, mida Johannes mainib ka oma ankeetides. Ankeetidest toon kordamise vältimiseks Johannes poolt antud vastustest vaid mõned.

Elukoht: Estonia asula, Mitrofanovski vald, Zmeinogorski maakond, Altai kubermang. Ametiks on märgitud „talupoeg”, sõjaväeteenistusest vabastatud alatiseks.

Johannes oli poissmees. Valdas eesti ja vene keelt, elukutseks kooliõpetaja, sõjaväes polnud teeninud. Siberis oli peasissetulek kooliõpetaja palk, tegi aga „kõrval ka põldu ja muud käsitööd. Kas teil Venemaal liikuvat ehk liikumata varandust on: ei ole, ainult reisimise pakid.

Viimane, 23. küsimus-vastus ankeedis oli: „Kunas kavatsete välja sõita: kohe esimesel võimalusel”

Seda võimalust ei tulnud: Johannes Selter hukkus Estonia asulas 1921. aasta kevadel. See informatsioon tuleneb Välisasjade Rahvakomissariaadi noodist nr. 1830 27.05.1922, kus konkreetset surma kuupäeva mainimata vihjatakse, et tapmine pandi toime faktilise sõjategevuse käigus bandiitidega. Johannese õde Ephrosine esitas Välisministeeriumile palve oma venna „varanduse päästmise asjus”.

Liikuv vara jäi siiski Siberisse, sest oldi nõus toimetama Moskvasse ainult Eesti Diplomaatilise Missiooni kullul. Moskva saatkond teatas, et selliseid kuluseid eelarves ei ole ning panid kahtluse alla, kas see üldse ära tasub. Ettepanek pärijaile tagastada vara nende kullul jäi samuti vastusetu. Eesti taluniku jaoks, kui silmitseda nimekirja, ei omanud see aga tõesti mingit väärtust.

Varanduse nimekirja oli küll üksikasjalik, kokku 25 nimetust: jalgratas (ainult raam!), kantud ülikond, vanad saapad, puhkpill – bariton, soni, võlu-latern. Ülejäänud esemeteks olid 17 raamatut, peamiselt õpikud.

Vello Kallandi